

Új magyar irodalom

Illyés Gyula: *Ifjúság*

Szépirodalmi Könyvkiadó

Illyés Gyula kötetének lapjait pörgetve, annak a szeretetnek az áradása ragad el bennünket és visz végig a könyvön, amelyet a költő, az uradalmi cselédek leszármazottja, a „halk szeretetű szegények” iránt érez. Az elnyomó Horthy-rendszer nyomorúsága döbbsenti meg az olvasót, a realista művészettel, harcos pátozzsal megirt költeményekben s emlékezteti rá, hogy még nem is olyan régen, „az úri Magyarországon” milyen sors várt a dolgozó emberre.

Parasztokról s azok között is a legelnyomottabbakról ír, a cselédéről, aki öt pengő kegydíjat kapott a gróftól, akinek szolgálatában megrokkant. Ennek a cselédnek halálos ágyán, egy életnyi robot után az szorította még jobban össze haldokló szívét, hogy ne temessék el ünneplő ruhájában, mert kár lenne a ruháért. Milyen élete volt annak a béresnek, a három millió koldus egyikének, aki

... *elsírta magát az ispán*
első keményebb szavára. (Három öreg)

Szerelem és munka egybefonódó dala csendül ki az *Ifjúságból*, bizonyítva elválhatatlanságukat:

... *mint hajnal dombos meszi tájon*
már nyúlni kezdett e nyers munka
világ, melyre mint szép résen
beláthattam, ha újra s újra
két kislányszembe belenéztem. (Ifjúság)

A *Hősökről beszélhetek végre* ismét a szegények életét idézi. Lopnak az uraságtól, éjszaka, reszketve, bújkálva, — és mit lopnak tulajdonképpen?

... *a napszámért mentek, amelyet*
az erőszak visszafogott, — (Hősökről beszélhetek végre)

A fiatal Illyés Gyula kapitalista korban tesz hitet arról, hogy azé lesz az egész föld, aki megműveli; csak azoké lehet a jog és a törvény; minden más hazugság.

Az emberiségnek csupán két vallásáról tud, az emberek két hadáról, ezek között sem barátság, sem híd nincsen: gazdagról és szegényről (Kutyák).

Két kéz a címe annak az elbeszélőkölteménynek, melyet a felszabadult országban, a népi demokratikus Magyarországon, érett férfi fejjel ír. Ismét a dolgozó ember ihlette meg, édesapjának munkás, bütykös keze szimbólummá nőtt:

Így lett útjelző ábrám
iránymutató táblám.
Iránytű, figyelő domb,
nekem a szent Jobb. (Két kéz)

S a jövőbe tekintve Illyés így fejezi be, a kezekhez intézve, szavait:

... *Én hiszem, lesz aranykor,*
Csak munkálj, harcolj.
... *Nem világvége tombol,*
robban ki az atomból,
az egyenlőség
kora, a bőség. (Két kéz)

Hazánk kiváló költőjét Kossuth-díjjal tüntették ki. Azok olvassák verseit, akikhez szól bennük. akikről írta őket.